Lietas arhīva Nr. A42-02470-24/43
ECLI:LV:ADRJVTN:2025:0103.A420247024.3.S

Administratīvā rajona tiesa
Valmieras tiesu nams
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rēzeknē 2025. gada 3. janvārī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnesis Staņislavs Linkevičs,
rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ (*/pers. A/*) pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijas Republikā.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts robežsardzē 2024. gada 1. augustā saņemts /dzimšanas datums/dzimuša /Nosaukums/ (turpmāk - /Nosaukums/) pilsoņa /pers. A/ (turpmāk arī – pieteicējs) iesniegums par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā (turpmāk - iesniegums).

Iesniegumā pieteicējs norādīja, ka lūdz patvērumu Latvijas Republikā (turpmāk - Latvija), jo mītnes zemē viņu apdraudot politiskā partija un tāpēc viņš nevēlas atgriezties savā valstī.

[2] Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – pārvalde) Patvēruma lietu nodaļa ar 2024. gada 25. oktobra lēmumu Nr. 1773/PLN/2024 (turpmāk – lēmums) atteica piešķirt /pers. A/m bēgļa vai alternatīvo statusu, pamatojoties uz Patvēruma likuma 33. panta pirmās daļas 1. punktu, 37. panta pirmo daļu un 40. panta pirmo daļu.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Lēmumā norādīts, ka sākotnējā intervijā pieteicējs norādījis, ka draudus viņam esot izteikusi partija "/Nosaukums A/" (turpmāk – /Nosaukums A/). Šīs partijas pārstāvis esot uzbrucis pieteicējam un nodarījis miesas bojājumus. Tādēļ pieteicējs esot pametis /Nosaukums/.

Personiskajā intervijā viņš norādījis, ka 2018. gadā esot piedalījies partijas /Nosaukums A/ mītiņos, kuros esot protestējis pret šo partiju. Pieteicējs neatbalstot kādu konkrētu politisko partiju /Nosaukums/, bet atbalstot tos, kas palīdzot iedzīvotājiem. /Nosaukums A/ to nedarot, tāpēc viņš esot protestējis. Visas partijas esot gatavojušās 2019. gada vēlēšanām.

2018. gada jūlijā protesta laikā /Nosaukums B/, pieteicēju aizturējuši divi policisti un trīs partijas /Nosaukums A/ biedri, kas viņu vienu pašu esot aizveduši uz kādu pamestu fabriku mežā. Pieteicējs ar vēl sešiem aizturētajiem fabrikā esot turēti 15 dienas. Sešiem no viņiem, tai skaitā pieteicējam, esot izdevies aizbēgt no fabrikas. Pieteicējs esot atgriezies mājās un tur uzzinājis, ka tajā pašā dienā, kad viņš esot aizturēts, policijā esot iesniegts safabricēts iesniegums pret viņu. Turklāt, partijas /Nosaukums A/ biedri esot viņu meklējuši mājās, tajā laikā, kad pieteicējs bijis aizturēts un atradies fabrikā.

2020. gadā zemnieku protestu laikā esot pazudis pieteicēja brālis /pers. B/, un pieteicējs viņu esot meklējis. 2021. gada janvārī pieteicējs esot devies uz /Nosaukums C/, jo esot baidījies no partijas /Nosaukums A/ biedriem, uzturoties /Nosaukums C/ viņš regulāri braucis uz /Nosaukums/, lai meklētu brāli. Pavisam no /Nosaukums C/viņš /Nosaukums/ esot atgriezies 2023. gada 10. augustā un pēc trim dienām viņam esot uzbrukušas kādas personas, ievainojot galvā un sašaujot kāju. Pieteicējs vienu nedēļu esot ārstējies slimnīcā, bet pēc tam trīs mēnešus esot uzturējies mājās. Pēc šī uzbrukuma pieteicējs sazinājies ar pārvadātāju, ka vēloties pēc iespējas ātrāk izceļot no /Nosaukums/. Tāpēc pārvadātājs viņam nokārtojis Latvijas vīzu, un 2024. gada jūnijā viņš esot izceļojis no /Nosaukums/. Pārvadātājs esot ieteicis doties uz Latviju, pieteicējam arī esot bijusi aviobiļete uz Latviju tranzītā caur Vāciju. Taču Vācijā viņš esot aizturēts, un tā kā viņam neesot pietikuši iztikas līdzekļi, lai pats varētu izceļot uz Latviju, pēc mēneša viņš esot atvests uz Latviju.

Izvērtējot pieteicēja sniegto informāciju par patvēruma pieprasīšanas motīviem, pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa konstatēja, ka pieteicējs nav sniedzis informāciju, ka viņš /Nosaukums/ būtu saskaries ar vajāšanu, kas saistīta ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību noteiktai sociālajai grupai vai viņa politiskajiem uzskatiem. Norādes uz minētajiem apstākļiem pieteicēja sniegtajā informācijā nav konstatējusi arī pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa, līdz ar to pārvaldes Patvēruma lietu nodaļai nav pamata vērtēt pieteicēja iesnieguma atbilstību iepriekš minētajiem kritērijiem.

Lēmumā arī norādīts, ka, lai gan pieteicējs ir pieminējis, ka partijas /Nosaukums A/ pārstāvji esot viņu vajājuši, tomēr, ņemot vērā, ka viņa sniegtā informācija ir virspusēja, tai trūkst nepieciešamās detalizācijas pakāpes un iekšējās loģikas, kā arī laika periodu, kurā norisinājušās pieteicēja aprakstītās darbības, tā pārvaldes Patvēruma lietu nodaļas ieskatā neliecina, ka situācijas, kurās, iespējams, nokļuvis pieteicējs, varētu tikt uzskatītas par saistītām ar viņa politisko pārliecību un liecinātu par vajāšanu politiskās pārliecības dēļ Patvēruma likuma izpratnē.

[2.2] Lēmumā norādīts uz pretrunām pieteicēja sniegtajā informācijā, proti:

- lai izceļotu no /Nosaukums/, pieteicējs 2024. gada 23. maijā Latvijas vēstniecībā /Nosaukums/ iesniedzis pieteikumu, lai nokārtotu Latvijas vīzu, kurā kā iemeslu vīzas izsniegšanai norādījis tūrismu. Vīzas lietā pieejama informācija par plānoto maršrutu, no kuras izriet, ka pieteicējs kopā ar vēl septiņām personām no 2024. gada 8. jūnija līdz 25. jūnijam plānoja apmeklēt Latviju, Lietuvu un Franciju. Kā apliecinājums tūrisma apmeklējumam vīzas lietā ir pievienotas rezervētas aviobiļetes, no kurām secināms, ka pieteicējs plānojis no /Nosaukums D/tranzītā caur Helsinkiem doties uz Latviju, no kurienes tālāk uz Lietuvu un pēc tam uz Franciju, bet /Nosaukums/atgrieztos no Francijas tranzītā caur Helsinkiem. Patvēruma procedūras laikā secināts, ka pieteicējs no /Nosaukums/ tranzītā caur Turciju devies uz Vāciju, kur pieprasījis patvērumu. Toties personiskās intervijas laikā pieteicējs norādījis, ka

bija plānojis no /Nosaukums/ tranzītā caur Vāciju doties uz Latviju, bet esot aizturēts Vācijā lidostā, jo viņam neesot bijuši pietiekami iztikas līdzekļi. Pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa norāda, ka pieteicējs ir ne tikai ļaunprātīgi izmantojis vīzas iegūšanas procedūru, bet maldinājis arī patvēruma procedūrā iesaistītās institūcijas, mēģinot mākslīgi radīt apstākļus patvēruma pieprasīšanai Latvijā;

- pieteicējam, uzturoties Latvijā, bijusi viltota /Nosaukums/ pilsoņa pase Nr. /pases numurs/, ar kuru viņš mēģinājis pamest Latvijas teritoriju 2024. gada 6. septembrī pēc tam, kad 2024. gada 1. augustā viņš bija Valsts robežsardzē iesniedzis iesniegumu par patvēruma pieprasīšanu Latvijas Republikā. Pārvaldes Patvēruma lietu nodaļas vērtējumā šāda pieteicēja rīcība rada šaubas par patiesajiem patvēruma pieprasīšanas motīviem;

- atbilstoši informācijai, kas sniegta Latvijas tūrisma vīzas iegūšanai 2024. gada 23. maijā Latvijas vēstniecībā /Nosaukums/, /Nosaukums D/, secināms, ka pieteicējs kopš 2017. gada 13. jūlija ir uzņēmuma "/Nosaukums C/", kas atrodas /Nosaukums G/, īpašnieks. Toties sākotnējā intervijā patvēruma procedūras ietvaros viņš kā savu darba vietu 2023. gadā uz aptuveni 15 dienām norādījis "/Nosaukums C/", kas atrodas /Nosaukums D/, un kurā viņš strādājis par fasētāju. Personiskās intervijas laikā pieteicējs norādījis, ka no 2013. gada līdz 2018. gadam viņš esot strādājis par celtnieku un pēc tam no 2021. gada janvāra līdz 2023. gada augustam uzturējies /Nosaukums C/ un tur strādājis celtniecībā. Pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa norāda uz nekonsekvenci pieteicēja sniegtajā informācijā patvēruma procedūrā iesaistītajām institūcijām, kā arī tās neatbilstību informācijai, kas norādīta Latvijas vēstniecībai /Nosaukums/ vīzas iegūšanai.

Izvērtējot pieteicēja sniegto informāciju to savstarpējās kopsakarībās, pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa norāda, ka tā satur pretrunas un ir kritiski vērtējama kopumā.

Izvērtējot pieteicēja sniegtos paskaidrojumus, pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa secināja, ka pieteicēja sniegtā informācija norāda uz to, ka viņa patiesais patvēruma pieprasīšanas motīvs un bailes atgriezties izcelsmes valstī nav saistāmas ar vajāšanu Patvēruma likuma 37. panta pirmās daļas izpratnē, bet gan saistāmas ar ekonomiska un sociāla rakstura problēmām un līdz ar to pārvaldes Patvēruma lietu nodaļai nav pamata piešķirt bēgļa statusu pieteicējam atbilstoši Patvēruma likumā noteiktajiem bēgļa statusa piešķiršanas nosacījumiem.

[2.3] Lēmumā norādīts, ka, lai atzītu, ka pieteicējam ir tiesības uz alternatīvo statusu, papildus tam, ka viņš ir trešās valsts valstspiederīgais, kurš atrodas ārpus savas izcelsmes valsts un kuram nevar piešķirt bēgļa statusu, kas jau iepriekš konstatēts šajā lēmumā, jāsecina, vai ir pamats uzskatīt, ka viņš pēc atgriešanās /Nosaukums/ varētu tikt pakļauts smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību.

Pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa, izvērtējot pieteicēja iesnieguma atbilstību Patvēruma likuma 41. panta 1. punktā minētajam smaga kaitējuma kritērijam, secināja, ka /Nosaukums/ ir viena no 56 valstīm, kas saglabā nāvessodu. Pakāršana un nošaušana ir divi nāvessoda izpildes veidi /Nosaukums/. Noziegumi, par kuriem /Nosaukums/var sodīt ar nāvi, ir slepkavība sevišķi pastiprinošos apstākļos, citi nodarījumi, kas beidzas ar nāvi; ar terorismu saistīti noziegumi, kas beidzas ar nāvi; ar terorismu saistīti gadījumi, kas neizraisa nāvi; izvarošana, kas neizraisa nāvi; nolaupīšana, kas neizraisa nāvi; narkotiku tirdzniecība, kas neizraisa nāvi; valsts nodevība, spiegošana un militāri nodarījumi, kas neizraisa nāvi. Kopš 2000. gada /Nosaukums/ ir izpildījusi astoņus nāvessodus, pēdējo no tiem - 2020. gada 20. martā četriem notiesātajiem par /pers. K/ grupveida izvarošanu un slepkavību 2012. gada decembrī.

Ņemot vērā to, ka pieteicējs nav apsūdzēts par iepriekšminēto darbību veikšanu, pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa secināja, ka nav pamata uzskatīt, ka pieteicējam /Nosaukums/ draudētu nāves soda piespriešana vai tā iespējama izpilde Patvēruma likuma 41. panta 1. punkta izpratnē.

Tāpat, izvērtējot pieteicēja iesnieguma atbilstību Patvēruma likuma 41. panta 2. punktam, pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa secināja, ka pieteicēja iesnieguma pamatā ir personiskās un, iespējams, ekonomiskās intereses, nevis pret viņu /Nosaukums/ vērsti smaga kaitējuma draudi Patvēruma likuma izpratnē, un, pārvaldes Patvēruma lietu nodaļas vērtējumā, pieteicējs nav sniedzis informāciju, kas radītu pamatu uzskatīt, ka viņam pēc atgriešanās /Nosaukums/ pastāv Patvēruma likuma 41. panta 2. punktā noteiktais smaga kaitējuma risks.

Izvērtējot pieteicēja iesnieguma atbilstību Patvēruma likuma 41. panta 3. punktā minētajiem kritērijiem, pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa, ievērojot pieteicēja personiskajā intervijā norādīto, ka viņa dzīvesvieta līdz izceļošanai no /Nosaukums/ esot bijusi /Nosaukums P/, /pers. L/ ciemā, secināja, ka informācija par drošības situāciju šajā /Nosaukums/ reģionā neliecina par to, ka tur šobrīd notiek starptautiski vai plaša mēroga iekšēji bruņoti konflikti, kas radītu smagus un individuālus draudus civiliedzīvotāju dzīvībai un veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ.

Līdz ar to pārvaldes Patvēruma lietu nodaļai nav pamata piešķirt pieteicējam alternatīvo statusu, tā kā nav pamata uzskatīt, ka viņš pēc atgriešanās /Nosaukums/ varētu tikt pakļauts smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību.

[3] Nepiekrītot lēmumam, pieteicējs vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijas Republikā. Paskaidrojumā par pieteikuma norādīti šādi argumenti.

[3.1] Attiecībā uz tiem apstākļiem un iemesliem, kuru dēļ pieteicējs bija spiests pamest /Nosaukums/ un nevar tur atgriezties, pieteicējs papildus paskaidro, ka 2023. gada 14. augusta rītā viņš pastaigājās netālu no /Nosaukum Y/, kad pie viņa piebrauca trīs cilvēki ar motocikliem bez reģistrācijas numura zīmēm ar aizsegtām sejām un ieročiem (vienam bija pašizgatavota pistole, bet pārējiem diviem nūjas). Šie cilvēki pieteicējam uzbruka, sita ar nūjām un iešāva kreisajā kājā. Pieteicējs saprata, ka šie cilvēki ir no partijas /Nosaukums A/ un vēlas ar pieteicēju izrēķināties kā politisko oponentu, jo, kā jau pieteicējs norādījis savās iepriekšējās intervijās, tad ar šīs varas partijas pārstāvjiem /Nosaukums/ pieteicējs konfliktē jau no 2018. gada jūlija, kad pēc protesta akcijas tika nolaupīts un spīdzināts. Pēc uzbrukuma vietējie iedzīvotāji pieteicējam palīdzēja un nogādāja "/Nosaukums I/" /Nosaukum G/pilsētā, kas atrodas aptuveni 10 km attālumā no /Nosaukums Y/ciema. Šajā slimnīcā pieteicējs pavadīja divas dienas, jo baidījās palikt tur ilgāk. Ārstējās un slēpās pie radiniekiem līdz izceļošanai no /Nosaukums/ 2024. gada jūnijā. Pieteicējs norāda, ka partijas /Nosaukums A/ vajāšanas dēļ 2021. gadā jau bija spiests izceļot no /Nosaukums/uz /Nosaukums C/ un 2023. gada augustā atgriezās /Nosaukums/ tikai tāpēc, lai atrastu brāli, kurš pazuda pēc protesta akcijas 2020. gada 13. augustā un nav atradies līdz šim brīdim. Kā pieteicējs uzsāka brāļa meklējumus, tā uzreiz tam sekoja uzbrukums 2023. gada 14. augusta rītā.

[3.2] Pieteicējs arī norāda ka nav pamatoti lēmumā izteiktie apgalvojumi, ka pieteicējam nevar uzticēties, jo pieteicējs ļaunprātīgi izmantojis vīzas iegūšanas procedūru un maldinājis institūcijas saistībā ar viltoto pasi, tūrisma vīzu un informācijai par to, ka pieteicējs ir firmas īpašnieks. Šajā sakarā pieteicējs atzīst, ka ir rīkojies neapdomīgi un uzticējies nepareizajiem cilvēkiem, kuri organizēja izceļošanu no /Nosaukums/, ko ļoti nožēlo, taču šie fakti nekādā veidā nemazina to apdraudējumu pieteicēja veselībai un dzīvībai, kāds pastāv /Nosaukums/. Izcelsmes valstī pieteicējs strādāja gadījuma darbus lauksaimniecībā un celtniecībā, savukārt /Nosaukums C/strādāja par pārtikas produktu fasētāju. Nekad nav bijis kādas firmas īpašnieks. Pieteicējs ir vienkāršs darba cilvēks, kurš /Nosaukums/ tiek vajāts tikai tāpēc, ka viņš un viņa ģimenes locekļi protestēja pret partiju /Nosaukums A/, kura diemžēl tagad ir varas partija /Nosaukums/ un var nesodīti un netraucēti izrēķināties ar visiem tiem cilvēkiem, kuriem ir citi politiskie uzskati un domas.

[4] Pārvalde paskaidrojumā tiesai pieteikumu neatzīst, lūdz to noraidīt, pamatojoties uz lēmumā minētajiem argumentiem.

Papildus paskaidrojumā norādīts, ka pārvalde kritiski vērtē pieteicēja apgalvojumu, ka uzbrukums 2023. gada augustā būtu saistāms ar politisko vajāšanu. Pārvalde pamatoti lēmumā ir konstatējusi, ka pieteicējs nav nevienas politiskās partijas atbalstītājs, mītiņos viņš esot piedalījies tikai 2018. gadā, kā arī norādījis, ka 2019. gada vēlēšanās nav piedalījies. Ievērojot konstatēto, pārvaldes ieskatā nav ticams un nav loģiski izskaidrojams, ka kādas politiskās partijas pārstāvji būtu ieinteresēti ilgstoši vajāt pieteicēju. Arī pēc paša pieteicēja apgalvotā viņš esot vienkāršs darba cilvēks. Ņemot

vērā minēto pieteicēja patiesais patvēruma pieprasīšanas motīvs nav saistāms ar vajāšanu Patvēruma likuma 37. panta pirmās daļas izpratnē, bet gan saistāms ar ekonomiska un sociāla rakstura problēmām.

Pārvalde norāda, ka lēmumā pamatoti secināts, ka pieteicējs ir pametis /Nosaukums/, organizēti plānojot savu izceļošanu. Pārvalde norāda, ka lēmumā apkopotā informācija liecina par relatīvi stabilu drošības situāciju pieteicēja norādītajā dzīvesvietā /Nosaukums P/ štatā. Ievērojot minēto, nav pamata pieteicējam piešķirt starptautisko aizsardzību Latvijā.

[5] Saskaņā ar Patvēruma likuma 49. panta otro daļu, tiesa izskata administratīvo lietu rakstveida procesā. Lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteikumu par lēmumu atteikt bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu, ja šis lēmums pieņemts saīsinātā kārtībā, vai par lēmumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt, tiesa var izskatīt rakstveida procesā, ja tā atzīst, ka lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, lai šo lietu izspriestu.

Ņemot vērā, ka lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, lai lietu izspriestu, tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējusi lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus to kopsakarībā, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Izskatāmajā lietā pieteikums ir par labvēlīga administratīvā akta izdošanu - par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā. Izskatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv priekšnoteikumi labvēlīga administratīva akta izdošanai.

[8] Vispirms tiesa izvērtēs pieteicēja atbilstību bēgļa statusam.

Patvēruma likuma 37. panta pirmā daļa noteic, ka uz bēgļa statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas sakarā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kurš, būdams ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tādu pašu iemeslu dēļ nespēj vai nevēlas tajā atgriezties un uz kuru neattiecas šā likuma 45. panta nosacījumi. Patvēruma likuma 38. panta pirmā daļa paredz, ka par vajāšanu atzīstamas darbības, kas sava rakstura vai biežuma dēļ ir pietiekami smagas, lai radītu smagu cilvēka pamattiesību pārkāpumu, kā arī vairākas darbības, arī cilvēktiesību pārkāpumu kopums, kas ir pietiekami smags, lai ietekmētu indivīdu šā panta pirmās daļas 1. punktā minētajam veidam līdzīgā veidā.

Saskaņā ar Patvēruma likuma 42. panta noteikumiem, vajātāji vai smaga kaitējuma nodarītāji var būt: 1) izcelsmes valsts; 2) izcelsmes valsts partijas vai organizācijas, kas kontrolē šo valsti vai būtisku tās teritorijas daļu; 3) izcelsmes valsts grupējumi vai personas, ja ir iespējams pierādīt, ka izcelsmes valsts, tās partijas vai organizācijas vai starptautiskās organizācijas nav spējīgas vai nevēlas nodrošināt aizsardzību pret vajāšanu vai smagu kaitējumu, kā noteikts šā likuma 43. pantā.

Lai atzītu, ka personai ir tiesības uz bēgļa statusu, nepietiek, ka persona apgalvo, ka tā baidās no vajāšanas. Šādām bailēm ir jābūt pamatotām. Novērtējot, vai bailes ir objektīvi pamatotas, ir jāanalizē situācija valstī, no kuras persona bēg, kā arī jāvērtē pieteicēja sniegto paskaidrojumu ticamība (*UN High Commissioner for Refugees, Advisory Opinion by UNHCR on the Interpretation of the Refugee Definition, 23 December 2004, http://www.unhcr.org/refworld/docid/4551c0374.html*).

Ir svarīgi uzsvērt atšķirību starp bēgļiem un ekonomiskiem migrantiem. Migrants ir persona, kas citu, bēgļa definīcijā neiekļautu iemeslu dēļ, labprātīgi pamet savu izcelsmes valsti, lai apmestos uz dzīvi citur. Šādas personas izceļošanu no savas izcelsmes valsts var rosināt vēlme pēc pārmaiņām vai piedzīvojumiem, ģimenes apstākļi vai citi personiska rakstura iemesli. Ja persona pārvietojas tikai ekonomisku apsvērumu vadīta, šī persona ir uzskatāma par ekonomisko migrantu, nevis bēgli (piem., *ANO Augstā komisāra bēgļu jautājumos rokasgrāmatas "Bēgļa statusa piešķiršanas procedūra un kritēriji", 62. punkts, pieejama: https://www.unhcr.org/media/2-legal-framework-annex-14-unhcrs-handbook-procedures-and-criteria-determining-refugee-status*).

Atbilstoši Eiropas Savienības patvēruma aģentūras izdotajam pētījumam "Pierādījumu un uzticamības novērtējums kopējās Eiropas patvēruma sistēmas kontekstā" (*pieejams vietnē: https://euaa.europa.eu/sites/default/files/EASO%20Evidence%20and%20Credibility%20Assesment_JA_EN_0.pdf*) par uzticamības vērtējuma kritērijiem var būt: iekšējā un ārējā konsekvence, pietiekama detalizācijas pakāpe, ticamība (minētā pētījuma 4.5. sadaļa). Ar iekšējo konsekvenci jāsaprot patvēruma meklētāja sniegto faktu kopējā saturiskā saskaņotība un vienotība. Ārējā konsekvence savukārt nozīmē patvēruma meklētāja stāstītā atbilstību vispārīgi zināmajai informācijai, tostarp izcelsmes valsts informācijai un citiem lietā esošajiem pierādījumiem. Patvēruma meklētāja stāstījuma ticamība nozīmē to, ka tam jābūt saprātīgam un iespējamam, kā arī tas nedrīkst būt pretrunā ar lietā esošo specifisko un vispārējo informāciju.

Ievērojot minēto, tiesas ieskatā patvēruma meklētāja stāsta ticamība nozīmē to, ka tam jābūt saprātīgam un iespējamam, kā arī tas nedrīkst būt pretrunā ar lietā esošo specifisko un vispārējo informāciju.

[9] Iepazīstoties ar patvēruma lietas materiāliem, tostarp paskaidrojumu par pieteikumu (*lietas 77. lapa*), ziņojumu par personisko interviju ar patvēruma meklētāju (*lietas 25. - 28. lapa*), sākotnējās intervijas anketu (*lietas 33. - 39. lapa*) un pārējiem lietā esošajiem materiāliem, tiesa secina, ka pieteicēja sniegtā informācija norāda uz to, ka viņa patiesais patvēruma pieprasīšanas motīvs un bailes atgriezties izcelsmes valstī nav saistāmas ar vajāšanu Patvēruma likuma 37. panta pirmās daļas izpratnē, bet gan saistāmas ar ekonomiska un sociāla rakstura problēmām.

Izvērtējot pieteicēja sniegto informāciju par patvēruma pieprasīšanas motīviem, tiesa konstatē, ka pieteicējs nav sniedzis informāciju, ka viņš /Nosaukums/ būtu saskāries ar vajāšanu, kas saistīta ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību noteiktai sociālajai grupai vai viņa politiskajiem uzskatiem.

Lai gan pieteicējs ir norādījis, ka partijas /Nosaukums A/ pārstāvji esot viņu vajājuši, tomēr, ņemot vērā, ka viņa sniegtā informācija ir virspusēja, tai trūkst nepieciešamās detalizācijas pakāpes un iekšējās loģikas, kā arī laika periodu, kurā norisinājušās pieteicēja norādītās darbības, tā tiesas ieskatā neliecina, ka situācijas, kurās, iespējams, nokļuvis pieteicējs, varētu tikt uzskatītas par saistītām ar viņa politisko pārliecību un liecinātu par vajāšanu politiskās pārliecības dēļ Patvēruma likuma izpratnē.

Tiesa piekrīt, ka pieteicēja sniegtā informācija satur pretrunas un ir kritiski vērtējama kopumā.

No lietas materiāliem konstatējams, ka, lai izceļotu no /Nosaukums/, pieteicējs 2024. gada 23. maijā Latvijas vēstniecībā /Nosaukums/ iesniedzis pieteikumu, lai nokārtotu Latvijas vīzu, kurā kā iemeslu vīzas izsniegšanai norādījis tūrismu (*lietas 49. - 53. lapa*). Vīzas lietā pieejama informācija par plānoto maršrutu, no kuras izriet, ka pieteicējs kopā ar vēl septiņām personām no 2024. gada 8. jūnija līdz 25. jūnijam plānoja apmeklēt Latviju, Lietuvu un Franciju. Kā apliecinājums tūrisma apmeklējumam vīzas lietā ir pievienotas rezervētas aviobiļetes (*lietas 54. - 56. lapa*), no kurām secināms, ka pieteicējs plānojis no /Nosaukums D/ tranzītā caur Helsinkiem doties uz Latviju, no kurienes tālāk uz Lietuvu un pēc tam uz Franciju, bet /Nosaukums/ atgrieztos no Francijas tranzītā caur Helsinkiem. Patvēruma procedūras laikā secināts, ka pieteicējs no /Nosaukums/ tranzītā caur Turciju devies uz Vāciju, kur pieprasījis patvērumu. Toties personiskās intervijas laikā pieteicējs norādījis, ka bija plānojis no /Nosaukums/ tranzītā caur Vāciju doties uz

Latviju, bet esot aizturēts Vācijā lidostā, jo viņam neesot bijuši pietiekami iztikas līdzekļi. Līdz ar to secināms, ka pieteicējs ir ne tikai ļaunprātīgi izmantojis vīzas iegūšanas procedūru, bet maldinājis arī patvēruma procedūrā iesaistītās institūcijas, mēģinot mākslīgi radīt apstākļus patvēruma pieprasīšanai Latvijā.

Bez tam konstatēts, ka pieteicējam, uzturoties Latvijā, bijusi viltota /Nosaukums/ pilsoņa pase Nr. /pases numurs/ (*lietas 59. lapa*), ar kuru viņš mēģinājis pamest Latvijas teritoriju 2024. gada 6. septembrī pēc tam, kad 2024. gada 1. augustā viņš bija Valsts robežsardzē iesniedzis iesniegumu par patvēruma pieprasīšanu Latvijā. Minētā pieteicēja rīcība arī tiesai rada šaubas par patiesajiem patvēruma pieprasīšanas motīviem.

Arī atbilstoši informācijai, kas sniegta Latvijas tūrisma vīzas iegūšanai 2024. gada 23. maijā Latvijas vēstniecībā /Nosaukums/, secināms, ka pieteicējs kopš 2017. gada 13. jūlija ir uzņēmuma "/Nosaukums C/", kas atrodas /Nosaukums G/, īpašnieks. Savukārt sākotnējā intervijā patvēruma procedūras ietvaros viņš kā savu darba vietu 2023. gadā uz aptuveni 15 dienām norādījis "/Nosaukums C/", kas atrodas /Nosaukums D/, un kurā viņš strādājis par fasētāju. Personiskās intervijas laikā pieteicējs arī norādījis, ka no 2013. gada līdz 2018. gadam viņš esot strādājis par celtnieku un pēc tam no 2021. gada janvāra līdz 2023. gada augustam uzturējies/Nosaukums C/ un tur strādājis celtniecībā. Minētais nepārprotami norāda uz nekonsekvenci pieteicēja sniegtajā informācijā patvēruma procedūrā iesaistītajām institūcijām, kā arī tās neatbilstību informācijai, kas norādīta Latvijas vēstniecībai /Nosaukums/ vīzas iegūšanai.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, tiesa secina, ka nav izpildījušies priekšnoteikumi bēgļa statusa piešķiršanai, un nav pamata piešķirt bēgļa statusu pieteicējam atbilstoši Patvēruma likumā noteiktajiem bēgļa statusa piešķiršanas nosacījumiem.

[10] Pieteicējs arī lūdzis piešķirt viņam alternatīvo statusu Latvijas Republikā. Līdz ar to tiesai jāizvērtē, vai pastāv priekšnoteikumi šāda statusa piešķiršanai.

Saskaņā ar Patvēruma likuma 40. panta pirmo daļu uz alternatīvo statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kuram nevar piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar šā likuma 37. panta pirmo daļu un uz kuru neattiecas šā likuma 46. panta nosacījumi, ja ir pamats uzskatīt, ka viņš pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļauts smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību.

Patvēruma likuma 41. pants skaidro, ka smags kaitējums šā likuma izpratnē ir: 1) nāves soda piespriešana patvēruma meklētājam vai tā izpilde; 2) patvēruma meklētāja spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņa necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana; 3) smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

[11] Tiesa konstatē, ka pieteicējs nav norādījis, ka /Nosaukums/ viņam draudētu nāvessoda piespriešana vai tā izpilde.

Pārvalde lēmumā konstatēja, ka /Nosaukums/ ir viena no 56 valstīm, kas saglabā nāvessodu. Pakāršana un nošaušana ir divi nāvessoda izpildes veidi /Nosaukums/. Noziegumi, par kuriem /Nosaukums/ var sodīt ar nāvi, ir slepkavība sevišķi pastiprinošos apstākļos, citi nodarījumi, kas beidzas ar nāvi; ar terorismu saistīti noziegumi, kas beidzas ar nāvi; ar terorismu saistīti gadījumi, kas neizraisa nāvi; izvarošana, kas neizraisa nāvi; nolaupīšana, kas neizraisa nāvi; narkotiku tirdzniecība, kas neizraisa nāvi; valsts nodevība, spiegošana un militāri nodarījumi, kas neizraisa nāvi. Kopš 2000. gada /Nosaukums/ ir izpildījusi astoņus nāvessodus, pēdējo no tiem - 2020. gada 20. martā četriem notiesātajiem par /pers. K/ grupveida izvarošanu un slepkavību 2012. gada decembrī.

Tiesa piekrīt lēmumā secinātajam, ka, ņemot vērā to, ka pieteicējs nav apsūdzēts par minētajiem noziegumiem, nav pamata uzskatīt, ka viņam /Nosaukums/ draudētu nāves soda piespriešana vai tā iespējama izpilde Patvēruma likuma 41. panta 1. punkta izpratnē.

[12] Lai pārbaudītu Patvēruma likuma 41. panta 2. punktā minēto apstākļu pastāvēšanu, tiesai jāvērtē, vai ir pamats uzskatīt, ka pieteicējs, atgriežoties savā izcelsmes valstī, varētu tikt pakļauts spīdzināšanai, necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei pret viņu vai viņa necilvēcīgai vai pazemojošai sodīšanai.

Ņemot vērā jau iepriekš lēmumā izvērtēto un iepazīstoties ar pieteicēja sniegto informāciju, kā arī aktuālo izcelsmes valsts informāciju, tiesa nav guvusi pārliecību, ka pēc atgriešanās /Nosaukums/ pieteicējam draud spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņa necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana.

No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicējs nav nevienas politiskās partijas atbalstītājs, mītiņos viņš esot piedalījies tikai 2018. gadā, kā arī norādījis, ka 2019. gada vēlēšanās nav piedalījies. Ņemot vērā minēto, tiesas ieskatā nav ticams un nav loģiski izskaidrojams, ka kādas politiskās partijas pārstāvji būtu ieinteresēti ilgstoši vajāt pieteicēju. Arī pēc paša pieteicēja apgalvotā viņš esot vienkāršs darba cilvēks.

[13] Izvērtējot pieteikuma atbilstību Patvēruma likuma 41. panta 3. punktā minētajiem kritērijiem, tiesa, ievērojot pieteicēja personiskajā intervijā norādīto, ka viņa dzīvesvieta līdz izceļošanai no /Nosaukums/ esot bijusi /Nosaukums P/, /pers. L/ ciemā, secina, ka informācija par drošības situāciju šajā /Nosaukums/ reģionā neliecina par to, ka tur šobrīd notiek starptautiski vai plaša mēroga iekšēji bruņoti konflikti, kas radītu smagus un individuālus draudus civiliedzīvotāju dzīvībai un veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ.

Tiesai nav pamata uzskatīt, ka pieteicējam /Nosaukums/ varētu tikt nodarīts smags un individuāls apdraudējums viņa dzīvībai vai veselībai iekšēju vai starptautisku bruņotu konfliktu rezultātā Patvēruma likuma 41. panta 3. punkta izpratnē.

Līdz ar to tiesai nav pamata piešķirt pieteicējam arī alternatīvo statusu, tā kā nav pamata uzskatīt, ka viņš pēc atgriešanās /Nosaukums/ varētu tikt pakļauts smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību.

[14] Apkopojot iepriekš konstatēto, tiesa secina, ka nepastāv priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga administratīvā akta, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijas Republikā, izdošanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīva procesa likuma 246.-251. pantu un Patvēruma likuma 49. panta sesto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ (*/pers. A/*) pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijas Republikā.

Spriedums ir galīgs un nav pārsūdzams.